

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра культурології та інформаційних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.

2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інформація і суспільство»

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітньо-науковий рівень Третій (доктор філософії)
освітньо-наукова програма Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
вид дисципліни вибіркова навчальна дисципліна Інституту

Форма навчання денна
Навчальний рік 2018/2019
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю диф. залік

Викладач: Петрова Людмила Григорівна док.. пед. наук, професор

Пролонговано: на 2019/2020_ н.р. _____ (Петрова Л.Г..) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2018

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Дана навчальна дисципліна є однією з провідних дисциплін бібліотекознавчо-архівознавчого циклу, яка вивчається для професійної та дослідницької підготовки фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують фахівця з бібліотекознавства, архівознавства, бібліографознавства, документознавства, інформаційних технологій та інших наук бібліотекознавчо-архівознавчого циклу.

2. Мета дисципліни

Метою дисципліни «Інформація і суспільство» – надати знання про сутність інформації, її творення та поширення, історію інформаційного розвитку суспільства, основних напрямів формування сучасного інформаційного середовища, головних виробників науково-технічної інформації, формування національних інформаційних стратегій та концепцій, специфіки інформатизації в Україні, стратегії інформаційної політики, безпеки держави та особистості. Курс спрямований на розвиток навичок професійного інформаційного пошуку, володіння пошуковими механізмами, вміння аналізувати документальні потоки та соціальні явища і процеси з урахуванням головних принципів інформаційного розвитку; навчання використовувати інформаційних підхід при аналізі окремих соціально-культурних аспектів суспільного розвитку тощо.

2. Завдання:

Вивчення курсу передбачає формування загальних компетентностей на рівні здатності до абстрактного мислення, професійного пошуку, синтезу та обробки інформації, відбору документальних джерел з певної тематики та їх аналізу в контексті розвитку науки та соціальних комунікацій. Опанування матеріалу курсу дасть змогу сформувати інтегральні компетентності, а саме: розв'язувати проблеми використання інформаційних ресурсів, пошуку наукової інформації, оцінки її змісту. Аспіранти розвивають здатність до критичного осмислення наукових досліджень історичного та культурологічного характеру; визначення актуальних проблем сучасної вітчизняної та зарубіжної історіографії та бібліографії інформаційної діяльності, поширення інформації у суспільстві на основі аналізу стану їх розробленості.

3. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни знати:

- теоретико-методологічні основи інформатизації, розвитку інформаційного суспільства, концепції, стратегії;
- основні наукові підходи до вивчення інформаційного суспільства, термінологію інформаційної діяльності, інформаційної безпеки держави;

вміти:

- аналізувати інформацію,
- працювати з першоджерелами та з вторинною інформацію, зокрема володіти навичками роботи з довідково-пошуковим апаратом бібліотек, архівів музеїв, інформаційними базами даних провідних світових виробників, ресурсами Інтернету;
- узагальнювати одержану інформацію та робити висновки;

4. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати особливості сучасних бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень, етапи їхнього становлення та методологію	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
2.1	Володіти загальними принципами	Лекція	Усне опитування,	20%

	науково-дослідної роботи, методикою пошуку наукової інформації		перевірка виконання завдань	
2.2	Вміти аналізувати стан бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень та орієнтуватись в бібліотекознавчих та архівознавчих дослідженнях документно-інформаційних інституцій України	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
3.1	Застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні щодо бібліотекознавчих та архівознавчих досліджень	Лекція	Усне опитування, перевірка виконання завдань	20%
4.1	Самостійно здійснювати бібліографічний пошук у «Літописах авторефератів дисертацій» та формувати базу даних дисертаційних досліджень з бібліотекознавства та архівознавства	Лекція	Усне опитування, тестові завдання	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2	3.1.	4.1
Програмні результати навчання (назва)					
Мати передові концептуальні та методологічні знання з інформаційної, бібліотечної та архівної справи на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та здійснення інновацій	ПРН1		ПРН1		
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми інформаційної, бібліотечної та архівної справи державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях		ПРН2		ПРН2	
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи		ПРН3			ПРН3
Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері інформаційних наук, бібліотекознавства, та архівознавства та у викладацькій практиці	ПРН4				
Уміти критичного мислити, оцінювати та синтезувати інноваційні ідеї в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи			ПРН5		ПРН5

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р. наказ №187-0).

Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контроль. Результати навчання здобувачів вищої освіти в Академії оцінюють за шкалою Академії, чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»).

7.1. Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання (максимальна кількість балів / мінімальна кількість балів для отримання позитивної оцінки):

- 1) семінарські заняття – 20;
- 2) самостійна робота – 60;
- 3) підсумковий модульний контроль – 20.

підсумкове оцінювання – диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем 3-х змістових розділів (бали, бали, отримані за роботу на практичних заняттях; отримані за виконання самостійних завдань), а також бали, які отримані за підсумковий модульний контроль.

Перелік самостійних завдань є складовою в Робочій програмі навчальної дисципліни "Прикладна культурологія".

Зміст курсу поділений на три змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Самостійна робота	Всього
Розділ 1. Інформація в контексті суспільного розвитку				
1.	Теоретичні основи інформатизації суспільства	2	5	4
2.	Сучасні особливості розвитку інформаційного суспільства	2	5	4
3.	Міжнародні стратегії розвитку інформаційного суспільства	2	5	6
4.	Інформаційне середовище як соціокультурний простір	2	5	6
5.	Інформаційні ресурси і технології	2	5	6
Розділ 2. Інформаційна політика України в умовах глобалізації				
7.	Національна інформаційна інфраструктура України	2	5	4

8.	Інформаційна безпека України	1	5	4
9.	Підготовка інформаційних фахівців в Україні	1	5	6
Розділ 3. Джерельна база історіографічних досліджень історії української культури і мистецтв				
10	Інформаційні ресурси як джерельна база наукового дослідження	2	5	4
11	Інформаційна культура	2	4	4
12	Інформаційний пошук: види, методика, технологія	2	4	6
13	Методи інформаційного пошуку: еволюція і сучасність	2	4	6
14	Методика і технологія пошуку інформації	2	4	4
	Всього:	24	66	90

Загальний обсяг 90 год.¹, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – 24 год.

Самостійна робота – 66 год.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Поточне тестування та самостійна робота								Додаткові види робіт	Підсумковий контроль (залік)	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Max 4	Max 20	100
9	9	9	11	11	9	9	9			

9. Рекомендовані джерела:

Базова

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України : (за станом на 20 лип. 2000 р.) / Верхов. Рада України. – Київ : Парлам. вид-во, 2000. – 24 с. Те саме [зі змінами і допов. : Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/>

2. Про інформацію. Про доступ до публічної інформації : Закони України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 25 жовт. 2011 р. : (офіц. текст). – Київ : Видавець Паливода А. В., 2011. – 29, [3] с. – (Закони України).

3. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 4 лют. 1998 р., № 75/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 27/28. – Ст. 182. – С. 494–509.

4. Про основи національної безпеки: Закон України від 19 черв. 2003 р. // // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.

5. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 9 січ. 2007 р., № 537-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102. – С. 511–522.

6. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 8 верес. 2011 р., № 3715-VI // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 77. – Ст. 2841. – С. 14–17.

7. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України, 15 трав. 2013 р. № 386-р // Офіц. вісн. України. – 2013. – № 44. – Ст. 1581. – С. 79–98.

8. ДСТУ 2392–94. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – Чинний від 01.01.95. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 53 с.

¹ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

- 9.ДСТУ 5034:2008. Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – Чинний від 2009-01-01. – Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – III, 38 с.
- 10.Інформація та документація. Словник термінів (ISO 5127:2001, IDT). – Чинний від 2009-10-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – V, 237 с. – (Національний стандарт України).
- 11.Воройский Ф. С. Информатика. Энциклопедический словарь-справочник : введ. в совр. информ. и телекоммуникац. технологии в терминах и фактах / Ф. С. Воройский. – 3-е изд. – М. : Физматлит, 2006. – 767 с.
- 12.Всемирный саммит по информационному обществу (Женева, 2003 – Тунис, 2005) «Тунисское обязательство» / WSIS-05/TUNIS/DOC/7-R, 15.11.2005 : [пер. на рус.] // Библиотекведение. – 2006. – № 1. – С. 44–48. – Доступ к оригиналу: www.itu.int/wsls.
- 13.Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства / В. М. Горовий ; наук. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2005. – 297 с.
- 14.Давидова І. О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві / І. О. Давидова ; Харківська держ. академія культури. – Харків : ХДАК, 2005. – 295 с.
- 15.Добко Т. В. Довідково-бібліографічна діяльність наукових бібліотек Нац. академії наук України : становлення та розвиток (XX ст. – перше десятиліття XXI ст.) / Т. В. Добко ; НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 374 с.
- 16.Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті : монографія / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2009. – 530 с.
- 17.Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, Т. В. Добко, Л. А. Дубровіна, та ін.] ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2011. – 247 с.
- 18.Информатика как наука об информации: информационный, документальный, технологический, экономический, социальный и организационный аспекты / под ред. Р. С. Гиляревского. – М. : ГРАНД: Фаир-Пресс, 2006. – 592 с.
- 19.Інтеграція України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій / [О. С. Онищенко та ін.] ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2011. – 222 с.
- 20.Інформаційне суспільство: дефініції: людина, її права, інформація, інформатика, інформатизація, телекомунікації, інтелектуальна власність, ліцензування, сертифікація, економіка, ринок, юриспруденція / В.М. Брижко [та ін.]. – Київ : Інтеграл, 2002. – 220 с.– Бібліогр.: с. 217–219.
- 21.Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості [Електронний ресурс]: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк ; Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ : НІСД. – 2010. – 64 с. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/dubov_infsus-31058.pdf
- 22.Кирилко Л. [Інформаційне суспільство. Суспільство знань: список літератури з фондів НБУВ та електронних ресурсів](#) / Л. Кирилко // Україна: події, факти, коментарі : інформ.-аналіт. журн. – 2014. – № 11. – С. 72–83.
- 23.Коваленко О. С. Реалізація державної політики в інформаційній сфері [Електронний ресурс] / О. С. Коваленко, Н. Г. Кобенко // Бібліотека, інформація : регіональний аспект : матеріали обл. конф., Запоріжжя, 25 верес. 2008 р. – Режим доступу:http://zounb.zp.ua/resource/library_info_region_aspect/index.html#i6.
- 24.Михайлов А. И. Основы информатики / А. И. Михайлов, А. И. Черный, Р. С. Гиляревский. – 2-е изд. – М. : Наука, 1968. – 754 с.
- 25.Національний інформаційний комплекс і його роль у глобальному інформаційному просторі / О. С. Онищенко [та ін.] ; НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 217 с.

26. Національні інформаційні ресурси та інтерактивний чинник вітчизняного соціокультурного середовища / О. С. Онищенко [та ін.] ; НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2014. – 294 с.

27. Рыбников М.С. Моделирование и оценка степени готовности Украины к информационному обществу / М.С. Рыбников, А.М. Рыбников // Учен. зап. Крм. федерал. ун-та им. В.И. Вернадского. Экономика и управление. – 2014. – Т. 1, № 27 (66). – С. 143–154.

28. Ситкіна М.В. Інформаційне суспільство України: світові тенденції та національні можливості / М. В. Ситкіна // Экон. вестн. ун-та. Сб. науч. трудов ученых и аспирантов. 2015. – № 26-1. – С. 43–50.

29. Shumaeva M. Індексна модель оцінювання розвитку інформаційного суспільства України на базі ІКТ-індексів / Shumaeva M. // Вісн. Київ. нац. університету ім. Т. Шевченка. Серія: Економіка. – 2014. – № 7. – С. 109–117.

30. Щурко О.М. Основні особливості формування інформаційного суспільства в Україні на сучасному етапі / Щурко О.М. // Гілея: науч. вестн. – 2015. – № 103. – С. 330–333.

Допоміжна

31. Арский Ю. М. О развитии информационной инфраструктуры инновационной сферы / Ю. М. Арский, В. А. Цветкова, С. П. Яшукова // Науч.-техн. информ. Серия 1, Организация и методика информационной работы. – 2006. – № 1. – С. 12–18.

32. Бараш Р.Э. / Информационно-коммуникационные факторы формирования новых практик гражданского активизма Р.Э. Бараш, В.В. Петухов, Р.В. Петухов // Социолог. наука и социал. практика. 2015. – № 4 (12). – С. 99–125.

33. Басенко С. Інформаційні ресурси: створення, використання, доступ / С. Басенко // Бібл. планета. – 2005. – № 4. – С. 31–35.

34. Безугла К.О. Сучасний стан сектору інформаційних технологій в Україні / К.О. Безугла // Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем. – 2014. – № 19. – С. 50–70.

35. Белевская Ю.А. Информация как объект правового регулирования в информационном обществе / Ю.А. Белевская // Актуальные теоретические и практические вопросы развития юридической науки: общегосударственный и региональный аспекты. – 2015. – № 1. – С. 38–42.

36. Боряк Г. В. Проблеми подальшого реформування документно-інформаційної сфери / Г. В. Боряк // Архіви України. – 2005. – № 1/3. – С. 9–31.

37. Вітушко А. Діяльність бібліотек у соціальних мережах: проблеми інформаційної безпеки / А. Вітушко // Наук. пр. Нац. бібліотеки України імені В. І. Вернадського : збірник. – Київ, 2013. – Вип. 35. – С. 213–220.

38. Воропаева Т.С. Информационная война в Украине: социально-философские аспекты / Т.С. Воропаева // Научные труды SWorld. – 2014. – Т. 21, № 4. – С. 23–32.

39. Воскобойникова-Гузєва О. Інформаційна діяльність як пріоритетний напрям функціонування бібліотечно-інформаційної сфери у ХХІ ст. / О. Воскобойникова-Гузєва // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. Вернадського. – 2013. – Вип. 38. – С. 18–36.

40. Горовий В. Інформаційні комунікації в еволюції національного інформаційного простору / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 26–38.

41. Горовий В. Національні інформаційні ресурси в контексті посилення інформаційних впливів / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 7–21.

42. Горовий В. Особливості продукування наукової інформації у вітчизняному науковому виробництві / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2014. – Вип. 39. – С. 11–25.

43. Грудцына Л.Ю. Социальная информация и управление гражданским обществом: от закономерностей к флуктуациям / Л.Ю. Грудцына, А.В. Лагуткин // Образование и право. – 2016. – № 2. – С. 8–21.

44.Добко Т. В. Бібліографічна довідка у системі довідково-бібліографічного обслуговування : практич. посіб. / Т. В. Добко, М. А. Чиж М. А., О. М. Василенко ; наук. ред. : В. М. Горювий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2004. – 92 с.

Електронні ресурси

№ з/п	Адреса веб-сайту	Назва веб-сайту
1	http://www.kmu.gov.ua/	Урядовий портал
2	http://rada.gov.ua/	Верховна Рада України
3	http://mincult.kmu.gov.ua	Міністерство культури України
4	http://mip.gov.ua/	Міністерство інформаційної політики України
5	http://www.gov.ua	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
5	http://www.ukrbook.net/	Книжкова палата України імені Івана Федорова